

Министерство за образование и наука -Биро за развој на образованието
Ministria e ArsimitdheShkencës - Byroja e zhvillimit të arsimit
Ministry of Education and Science – Bureau for Development of Education

ПЛАНИРАЊЕ, ПРИПРЕМА, ЗАДАВАЊЕ И ПРАЋЕЊЕ ДОМАЋИХ ЗАДАТАКА У ПРВОМ И ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ

Сагласно новој Концепцији за основно образовање, као и реформама у основном образовању које произилазе из ње, први и четврти разред од школске 2021/2022. године почиње са реализацијом нових наставних програма. Нови наставни програми имају нови приступ поучувању при чему су приоритет **интереси и потребе ученика** који су у фокусу наставе. Новине које се односе на процес поучавања надовезују се и у задавању домаћих задатака који се сматрају једним од начина за развијање самосталног рада у учењу, стицање навика и редовности у извршавању обавеза, као и припрема у смислу самообразовања. Отуда и потреба за озбиљним приступом при његовом, планирању, задавању и проверувању.

Први кључни фактори за одређивање домаћег задатка су: узраст ученика и њихов когнитивни развој као и услови у којима се учи – у школи и код куће. Домаћи задатак је наставак рада из школе и треба: да упућује на резимирање закључака, да је повезан и да се ослања на искуство ученика, да тражи од ученика усвајање знања из вишег нивоа и већа постигнућа.

При планирању треба водити рачуна о тежинском нивоу (ниво који одговара знањима и способностима ученика) као и разноврсности задатих задатака (проблемски задаци, сакупљање информација, сакупљање материјала, праћење појава и процеса, есеја).

При задавању домаћих задатака наставник/наставница треба да се увери да су ученици разумели упутства и да ће сви ученици самостално урадити домаћи задатак. У том циљу, при задавању домаћих задатака наставник/наставница треба да буде сигуран да су:

- циљеви јасно дефинисани;
- захтеви су јасни сваком ученику/ученици;
- домаћи задатак је одговарајућег нивоа тежине;
- домаћи задаци неће ученицима одузети пуно времена код куће.

Такође, наставник/наставница треба да:

- обезбеди листу потребних материјала за израду домаћег задатка;
- припреми додатне задатке за ученике који желе већи изазов;
- припреми специјализоване задатке за ученике који имају проблема у одређеној области;

Важан сегмент је праћење и оцењивање домаћих задатака. Наставник/наставница треба да прати извршавање домаћих задатака сваког ученика/ученице, да му благовремено даје

Министерство за образование и наука -Биро за развој на образованието
Ministria e ArsimitdheShkencës - Byroja e zhvillimit të arsimit
Ministry of Education and Science – Bureau for Development of Education

повратне информације о учењу и постигнућима, да га подстиче на саморефлексију и самооцењивање, да му помаже да постави циљеве учења и да му даје упутства како да их постигне.

Бележење и документирање напретка и достигнућа ученика на домаћим задацима омогућава наставницима да направе рефлексију сопственог рада, вреднујући ефективност посебних прилаза у настави, са аспекта њиховог доприноса у постизању постављених циљева учења. Документирање напретка и достигнућа ученика омогућава наставницима да укључе родитеље/старатеље у објективније анализирање постигнућа, али и у следећим корацима у учењу њихове деце.

Први разред

У делу боравка у школи када се ученици посвећују и реализују и друге активности, наставник планира и спроводи активности преко којих ће ученици на разне начине поновити, извежбати или додатно разговати и представљати оно што су учили тога дана. Посебно је важно да нагласимо да је код ученика овог узраста важно да се развијају психолошке функције неопходне за извршавање продуктивних активности учења, а не само тренирање вештина. Сагласно овоме, за ученике првог разреда не предвиђа се задавање домаћих задатака. Уместо тога наставник/наставница са ученицима реализује активности као што су:

- читање и слушање – ученици треба да науче да слушају пажљиво, а затим да о чујеном умеју да разговарају. Активности повезане са слушањем и разговарањем о текстовима који су одговарајући узрасту и интересима првака је добар почетак развијања интереса и жеља за читање. Позитиван став ка читању ће произаћи од добро осмишљених активности исто колико и од добро одабраног штива;
- активности за презентовање схваћеног – ученици треба да се охрабре да се изразе у медијуму који им одговара: цртеж, боја, покрети итд.
- активности за експресију осећања које ученици имају док нешто раде у школи;
- активности повезане са развојем наменорисаних визуелних слика слова/бројева. Наставник организује активности у којима ће тражити од ученика/ученица да нађу разна слова/бројеве на тастатури компјутера, у сликовници, у уџбенику. Такође, добро је да ученик може да *креира* слова и бројке користећи пластелин и друге материјале;
- активности за глобално читање у току првог полугодишта, читање натписа, реклама на продавницама или регистарских таблица аутомобила;

Министерство за образование и наука -Биро за развој на образованието
Ministria e ArsimitdheShkencës - Byroja e zhvillimit të arsimit
Ministry of Education and Science – Bureau for Development of Education

- активности у којима, осим што се постављају питања отвореног типа - препознавање тачног и нетачног и давање егзактних одговора, да се пита и *зашто* с подстицајем за објашњавање. На пример, *„Зашто је четири плус четири једнако осам?“*
- активности које омогућавају ученицима да стекну искуство у вези са оним што уче, постају свеснији свог знања и схватају да школа није једино место где може да се дође до информација и да се научи нешто. На пример, *ученик сади семе и брине да оно порасте.*

За ученике првог разреда нису планиране активности као домаћи задатак, ипак, родитељи/старатељи као један од чинилаца троугла наставник, ученик, родитељ, треба да буду у току са оним што се дешава са њиховим дететом и његовим напредовањем као и евентуалним проблемима са којима се суочава. У том циљу, стална комуникација са родитељима/старатељима је кључна и неопходна.

Четврти разред

За ученике четвртог разреда предвиђени су домаћи задаци, у смислу постизања националних стандарда, резултата учења, усаглашености са узрастом ученика и временом предвиђеним за њихову реализацију.

Велики део планираних активности препоручује се за реализацију у школи, а остали део код куће, али да исте не одузимају више од 40 минута. Активности треба да буду разноврсне сваког дана и да обухватају све предмете (притом се не мисли да сваког дана треба да се имају активности за сваки предмет преко којих ће се понављати оно што је учено, већ у оном делу у којем наставник сматра да треба или је интерес ученика).

Предлог активности за реализацију са ученицима четвртог разреда:

- активности које ученика/ ученицу стављају у проблемску ситуацију воде продубљавању учења, тражи се размишљање и став поткрепљен доказима, кроз шта ће се обезбедити велика активност и ангажованост. На пример: ученици могу да сакупљају податке о неким дугорочнијим пројектима, у зависности од њихових претходних знања и вештина, и свакако интереса. Притом, да би се подстакло

Министерство за образование и наука -Биро за развој на образованието
Ministria e ArsimitdheShkencës - Byroja e zhvillimit të arsimit
Ministry of Education and Science – Bureau for Development of Education

креативно и критичко размишљање и поспешивање виших мисаоних процеса, домаћи задаци треба да буду у форми истраживања одређеног проблема, хипотеза, пројеката, решавања проблемских ситуација и отворених задатака и слично. Цела активност ученика треба да буде усмерена ка самоспознаји појмова, процеса и појава;

- укључивање породице у домаћи задатак треба да се осмисли након сагледавања услова у којима ученици живе и с поштовањем њихових специфика социјалног и материјалног карактера и поседовања дигиталне технологије.
- Давање одговарајућег броја домаћих задатака: Ученици не треба да добијају упутства за домаћи задатак: *„Решите задатке од 1 до 10 на страни 25 уџбеника из математике“*. Уместо тога, могу да се изаберу три или четири проблема који омогућавају примену вештина; или да се ученицима понуди да они направе избор домаћих задатака; или да се тражи да напишу три проблема из математике, будући да самим састављањем проблема ученик размишља и о начину решавања истог;
- читање материјала са којима се срећу у свакодневном животу: рекламе, брошуре, флаери, возни редови, репертоари и уочавање информација из њих. На тај начин ученици лакше могу да постигну очекиване резултате учења уколико оно што уче доживљавају као релевантно и корисно, односно као нешто што може да их доведе у релацију са свакодневним животом;
- слушање, читање и препричавање текстова из књига, новинарске статије, информације са блогова и проверених сајтова;
- домаћи задаци који омогућавају ученицима да интегришу знања из више предмета и да их примењују у решавању проблема из свакодневних ситуација, као и да развијају своје потенцијале и стваралачке способности. На пример, ученици истражују који отпаци у њиховој околини су најштетнији за природу. Дигитализацијом у образовању отварају се нове могућности за креирање разних активности које треба да буду у координацији са дигиталним компетенцијама ученика који ће се полако развијати. Сходно томе и домаћи задаци могу да буду испланирани и задати од стране наставника на некој од дигиталних платформи.

Детаљнија упутства о начину планирања и реализацији домаћих задатака на даљину могу да се нађу у Упутству за методiku наставе на даљину у основном и средњем образовању, које је доступно на следећем линку: <https://www.bro.gov.mk/wp-content/uploads/2021/03/Upatstvo-za-metodika-za-nastava-na-dalecina-1.pdf>